

Список використаних джерел

1. Mikulowski W., Jezierska A. Administracja publiczna i instytucje kształcenia kadr administracji wobec wyzwań kryzysu ekonomicznego i jego konsekwencji społecznych. – Warszawa, KSAP. – 2014. – 495 с.

Щербаков П.С.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ, ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Одним з найефективніших засобів забезпечення належного рівня професіоналізму і компетентності управлінських кадрів в публічному управлінні, здатних реалізувати поставлені Президентом і Урядом України сучасні завдання щодо здійснення економічних та суспільно-політичних реформ є підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, їх кадрового резерву, депутатів місцевих рад є підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, їх кадрового резерву, депутатів місцевих рад.

За останні роки Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (далі – Інститут) спрямовував свою роботу на реалізацію стратегії модернізації системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, максимально повне врахування особливостей навчальних потреб у зв'язку з посадовими завданнями і функціями слухачів, реагування на ускладнення завдань і змісту підвищення кваліфікації.

Починаючи з 2014 року, на виконання Плану заходів на період до 2014 року щодо реалізації концепції реформування системи підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 липня 2012 року № 480-р, проводилась робота щодо перегляду та оновлення програм підвищення кваліфікації у напрямку їх актуалізації та наближення до практичних потреб відповідних цільових груп слухачів. Навчання передбачає вивчення тем, які забезпечують оволодіння знаннями й уміннями, необхідними державним службовцям та посадовим особам місцевого самоврядування для роботи в умовах модернізації державного управління, інтеграційних та трансформаційних процесів. Зокрема, включено питання про зміни у законодавстві України та їх вплив на напрями реалізації державної політики, про завдання і заходи з реалізації економічної та адміністративно-територіальної реформи, децентралізації і територіальної організації влади, інших правових, політичних, соціально-гуманітарних питань тощо.

У навчальний процес постійно впроваджуються сучасні інтерактивні методи навчання (ділові ігри, тренінги, круглі столи тощо), використовуються інноваційні

підходи. Слухачі залучаються до участі у науково-практичних конференціях, що проводяться в Інституті, беруть участь у відеоконференціях.

Зміни у суспільстві і виклики сьогодення потребують і нових форм у підвищенні кваліфікації. Сучасний стан системи підвищення кваліфікації в Інституті має не тільки інформаційний та академічний характер, а характеризується більшою динамічністю та практичною спрямованістю щодо здобуття певних навичок, необхідних для виконання службових обов'язків. Так за останній час запроваджено нові цикли короткотермінового підвищення кваліфікації, а саме започатковано викладання авторських курсів з пріоритетних питань та першочергових завдань розвитку системи державного управління та місцевого самоврядування.

На виконання Державної програми залучення молоді до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування та в рамках регіональної цільової соціальної програми «Молодь Дніпропетровщини» щорічно проводиться семінар «Основи державного управління» для студентів вузів – учасників стажування в органах виконавчої влади, місцевого самоврядування.

Щорічно Інститут надає методичну та організаційну допомогу органам виконавчої влади у проведенні щорічного Всеукраїнського конкурсу «Кращий державний службовець». З 2012 року започатковано проведення 3-х денного семінару-тренінгу для учасників Всеукраїнського конкурсу.

З метою зменшення рівня корупції в Україні шляхом усунення передумов її виникнення, а також формування у суспільства нетерпимого, негативного ставлення до корупції як суспільно небезпечного явища, з 2011 року було розпочато проведення тематичних короткотермінових семінарів «Запобігання та протидія проявам корупції в Україні» для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування Дніпропетровської області, в яких взяли участь понад 6,5 тис. осіб.

З метою подальшої модернізації змісту професійного навчання державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування та наближення вищого управлінського корпусу до європейської та світової управлінської теорії і практики в Інституті активно реалізуються навчальні заходи з проблематики європейської інтеграції, і особливо, після підписання відповідної Угоди про асоціацію України з ЄС. Зазначені питання розглядаються в окремих модулях і темах професійних програм підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, на тематичних постійно діючих короткотермінових семінарах.

Важливим напрямом модернізації підвищення кваліфікації є забезпечення практичної професійної спрямованості навчання. З цією метою передбачається зв'язок аудиторних навчальних занять з виїзними заняттями.

Інститутом запроваджено інноваційні методи оцінювання результатів підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад. Розроблено та впроваджено у навчальний процес тестові завдання для кожної групи відповідно до категорії посад в електронній системі «Прометей».

Запроваджено забезпечення слухачів методичними матеріалами на електронних носіях, що дозволяє оперативно надавати їм останні версії

нормативно-правових документів й оновлювати нормативно-правову базу на місцях.

Для досягнення поставлених цілей надзвичайно актуальною є проблема реформування системи професійної підготовки, підвищення кваліфікації та спеціалізації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування й депутатів місцевих рад.

Суттєвого значення останнім часом набула проблема забезпечення підвищення кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування і депутатів місцевих рад. Особливо актуальними ці питання постають після суттєвого оновлення депутатського корпусу та кадрового складу посадових осіб органів місцевого самоврядування в результаті періодичного проведення виборів до Верховної Ради України, місцевих рад та виборів міських, сільських, селищних голів. З урахуванням надзвичайної важливості необхідності вирішення вищезазначених питань на державному рівні Кабінетом Міністрів України було прийнято два розпорядження: від 8 квітня 2009 року № 385-р «Про схвалення Концепції формування системи підвищення кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад» та від 23 вересня 2009 року № 1134-р «План заходів на період до 2011 року щодо реалізації Концепції формування системи підвищення кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад». Однак суттєву частину положень вказаних розпоряджень Кабінету Міністрів України не було виконано, що практично унеможливило їх реалізацію на місцевому рівні.

Дніпропетровська область має певний позитивний досвід в організації і проведенні професійного навчання та підвищення кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад за ініціативою обласної ради та Інституту. Так, в рамках Програми розвитку місцевого самоврядування в Дніпропетровській області на 2007-2011 роки, затвердженої рішенням Дніпропетровської обласної ради від 14 травня 2007 року № 181-9/V, обласна рада спільно з інститутом організувала і провела низку навчальних комунікативних заходів (семінарів, круглих столів, конференцій, тренінгів) з підвищення кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад за кошти обласного бюджету. Переважна більшість вказаних заходів була організована за куцшовим принципом шляхом їх проведення провідними викладачами інституту і працівниками обласної ради виїзних семінарів-круглих столів, тренінгів тощо на базі окремо визначених районів області з одночасним забезпеченням слухачів відповідними навчально-методичними матеріалами. Це дозволило за декілька років охопити навчальними заходами з підвищення кваліфікації значну частину депутатського корпусу й посадових осіб місцевого самоврядування області, і в першу чергу, новообраних та новопризначених на посади. Така взаємодія інституту і обласної ради, а відповідно, органічне поєднання теорії і практики державного управління при реалізації заходів з підвищення кваліфікації зазначеної категорії посадовців дало свої позитивні результати. Тому на наступні п'ять років обласна рада пролонгувала зазначену Програму розвитку місцевого самоврядування в Дніпропетровській області для максимального охоплення відповідними навчальними заходами з підвищення кваліфікації

депутатів місцевих рід і посадових осіб місцевого самоврядування області. Зараз ця Програма пролонгована ще на п'ять років, до виконання заходів якої долучено Інститут.

З 2012 року Інститут брав активну участь у виконанні плану заходів на період до 2014 року щодо реалізації Концепції реформування системи підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 липня 2012 року № 480-р. Національною академією при Президентові України наказом від 20 серпня 2012 року № 199 затверджено і доведено для виконання до регіональних інститутів аналогічний конкретизований план заходів щодо реалізації вищезазначеної Концепції.

Але, при цьому можливість реального виконання вищезазначеного Плану заходів не була підкріплена відповідною оновленою нормативно-правовою базою держави.

Це стосується в першу чергу відсутності на державному рівні чітко регламентованої процедури долучення до системи підвищення кваліфікації депутатів рад усіх рівнів. Це питання є вкрай актуальним саме сьогодні, коли після останніх виборів до Верховної Ради України її склад оновився більш ніж наполовину. При цьому до складу депутатського корпусу увійшла значна частина осіб, які не мають практичного досвіду роботи на відповідних посадах в органах державної виконавчої влади чи в органах місцевого самоврядування, і відповідно, потребують першочергового професійного навчання за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування». Проблема необхідності забезпечення підвищення професійного рівня депутатського корпусу ймовірно загострюватиметься і після проведення чергових виборів до місцевих рад. У зв'язку з цим виникає нагальна потреба у прийнятті низки законодавчих і нормативно-правових актів нашої держави, які б чітко унормували необхідність і процедури обов'язкового направлення в першу чергу новообраних депутатів місцевих рад на професійне навчання в системі підвищення кваліфікації управлінських кадрів, а також забезпечували відповідну мотивацію до такого навчання самих депутатів.

Однією з перешкод на шляху виконання в повній мірі Стратегії реформування державного управління України на 2016 – 2020 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 року № 474-р, є той факт, що після набрання чинності Закону України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 року № 889-VIII суттєва частина працівників органів державної влади втратила статус державних службовців. Починаючи з 2016 року близько 10–15 відсотків державних службовців було переведено на посади працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування. У той же час зазначена категорія службовців продовжує працювати на посадах в органах державної влади і виконувати функції держави. Вони, як і державні службовці, потребують періодичного підвищення рівня своєї професійної компетентності, однак за державні кошти в межах чинного законодавства це робити неможливо. Тому питання щодо забезпечення підвищення кваліфікації вказаних працівників державних органів, яке є особливо актуальним для регіонального та місцевого рівня, потребує унормування на державному рівні.